

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми захисту та дотримання прав людини

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 право
Освітньо-професійна програма	Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Кафедра філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Богдан Юлія Валеріївна, кандидат юридичних наук, доцент
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/bogdan-yuliya-valeriyivna/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: bogdanyulya@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:		Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
				Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	денна	5	150	20	22	108	залік
	заочна	5	150	6	8	136	залік

Опис дисциплін	Навчальна дисципліна: Мета вивчення навчальної дисципліни Сформувані у здобувачів системні знання про сучасні проблеми захисту та дотримання прав людини на національному, європейському та міжнародному рівнях, а також розвинути здатність застосовувати міжнародні стандарти прав людини у правозастосовній та науковій діяльності. Завдання вивчення навчальної дисципліни: Основними завданнями дисципліни є: - ознайомити студентів із сучасними викликами у сфері прав людини; - сформувані розуміння механізмів міжнародного та національного захисту прав; - розвинути навички аналізу судової практики (ЄСПЛ, Конституційний Суд України); - навчити застосовувати міжнародні та європейські стандарти у практичній діяльності; - стимулювати критичне мислення й уміння формувати правову позицію. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
-----------------------	---

Результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен знати: сучасні міжнародні та національні стандарти у сфері прав людини; меанізми діяльності міжнародних органів (ООН, Рада Європи, ЄСПЛ, Суд ЄС); проблеми дотримання прав людини в умовах війни, надзвичайних ситуацій, цифровізації; актальні тенденції розвитку правозахисної доктрини в Україні та світі
----------------------------	--

	Здобувач вищої освіти повинен вміти: аналізувати міжнародні договори, національне законодавство та практику судів; застосовувати норми міжнародного та європейського права у професійній діяльності; готувати правові висновки і пропозиції для вдосконалення правозахисних механізмів; аргументувати власну позицію щодо проблем у сфері прав людини; проводити наукові дослідження у сфері правозахисної діяльності.
Професійні компетентності	ПК 1. Здатність орієнтуватися у міжнародних і національних механізмах захисту прав людини. ПК 2. Здатність застосовувати практику міжнародних і національних судових органів у захисті прав людини. ПК 3. Уміння ідентифікувати порушення прав людини та пропонувати правові шляхи їх подолання. ПК 4. Здатність здійснювати аналітичну та науково-дослідну діяльність у сфері прав людини. ПК 5. Уміння інтегрувати міжнародні стандарти у національну правозастосовну практику.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати принципи та стандарти захисту прав людини на міжнародному, європейському та національному рівнях. ПРН 2. Уміти аналізувати і застосовувати рішення ЄСПЛ, Суду ЄС, Конституційного Суду України. ПРН 3. Здатність критично оцінювати стан дотримання прав людини в Україні та світі. ПРН 4. Володіти методами підготовки правових висновків і рекомендацій у сфері прав людини. ПРН 5. Уміти інтегрувати міжнародні стандарти прав людини в професійну та наукову діяльність. ПРН 6. Здатність до наукових досліджень і формування нових підходів до правозахисної діяльності.
Програма навчальної дисципліни	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади захисту прав людини 1. Поняття та еволюція прав людини. 2. Міжнародні стандарти прав людини. 3. Роль ООН у сфері прав людини. 4. Європейська система захисту прав людини. Модуль 2. Механізми захисту прав людини 5. ЄСПЛ: юрисдикція, процедура, практика. 6. Конституційний Суд України та права людини. 7. Суд ЄС та права людини. 8. Інші міжнародні та національні механізми захисту (омбудсман, НУО). Модуль 3. Актуальні проблеми та виклики 9. Захист прав людини в умовах війни та надзвичайних ситуацій. 10. Права людини і цифровізація 11. Проблеми дискримінації та рівності. 12. Тенденції розвитку правозахисної доктрини у світі та в Україні

Методи навчання	Для досягнення мети та завдань навчальної дисципліни, впродовж лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція, консультація, дискусія, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація, відео). Під час практичних (семінарських) занять застосовуються ігрові методи, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи, аналіз ситуацій у професійній діяльності, елементи роботи в командах та групових дискусіях.
------------------------	--

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Аудиторія, мультимедійний проєктор, комп'ютер або ноутбук. Програми Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Microsoft Teams, Zoom платформи Moodle для дистанційного навчання.
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль – 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату (презентації) з обов'язковим його захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання екзамену проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 25 травня 2020 р., протокол № 9.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким,

що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни, направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 4 балів
	Творче завдання: виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації)	Максимум – 5 балів
	Модульний контроль №1	Максимум – 17 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль № 1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік	Максимум – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною

<i>Зараховано</i>	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Поняття та принципи правозахисної діяльності.
2. Функції правозахисної діяльності.
3. Сучасні виклики: конфлікти, міграція, екологія, цифровізація.
4. Комітети ООН з прав людини, юрисдикція.
5. Конвенційні правозахисні механізми в системі ООН.
6. Комітет з прав людини.
7. Комітет з економічних, соціальних і культурних прав.
8. Комітет з ліквідації расової дискримінації.
9. Комітет з ліквідації дискримінації жінок.
10. Комітет проти катувань.
11. Комітет із захисту прав всіх трудящих-мігрантів та членів їхніх сімей.
12. Комітет з прав дитини.
13. Комітет з прав інвалідів.
14. Спеціальні доповідачі, робочі групи.
15. Витоки міжнародного правосуддя: арбітраж та перші постійні судові органи (Гаазькі конференції миру, Постійна палата міжнародного правосуддя).
16. Створення та діяльність Міжнародного суду ООН: юрисдикція, компетенція, значення його рішень.
17. Формування системи міжнародних кримінальних трибуналів: Нюрнберзький і Токійський процеси, МТКЮ, МТКР.

18. Сучасний етап: поява Міжнародного кримінального суду та спеціальних гібридних трибуналів (Сьєрра-Леоне, Камбоджа, Косово).
19. Поняття та склад воєнних злочинів у міжнародному праві (Женевські конвенції, Додаткові протоколи).
20. Історичний розвиток міжнародного кримінального правосуддя: від Нюрнберзького та Токійського трибуналів до створення Міжнародного кримінального суду (МКС).
21. Юрисдикція та компетенція Міжнародного кримінального суду: воєнні злочини, злочини проти людяності, геноцид, злочин агресії.
22. Співвідношення міжнародної та національної юрисдикції у справах про воєнні злочини (принцип комплементарності).
23. Поняття та співвідношення міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини.
24. Основні міжнародні акти щодо захисту прав людини в умовах збройних конфліктів (Женевські конвенції, Додаткові протоколи, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, ЄКПЛ).
25. Механізми захисту прав людини: роль ООН, МКЧХ, регіональних органів (Рада Європи, ЄСПЛ).
26. Обмеження прав людини у надзвичайних ситуаціях: законність, пропорційність, міжнародні стандарти (ст. 15 ЄКПЛ, ст. 4 МПГПП).
27. Процедура звернення до ЄСПЛ: індивідуальна заява, критерії прийнятності, роль уряду-відповідача.
28. Обов'язковість та виконання рішень ЄСПЛ державами-учасниками Конвенції.
29. Практика ЄСПЛ у справах щодо свободи вираження поглядів (ст. 10), права на справедливий суд (ст. 6) та заборони катувань (ст. 3).
30. Вплив практики ЄСПЛ на правову систему України: імплементація рішень та зміни у законодавстві.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / В. І. Акуленко, Г. А. Андреасян, Г. О. Білоричський та ін. ; за ред. В. Н. Денисова. – Київ : Юстиніан, 2006. 672 с.
 2. Буроменський М.В. Міжнародне право прав людини. – Київ: Юрінком Інтер, 2024.
 3. Гавердовський В.Д. Права людини в Україні: сучасні виклики. – Харків: Право, 2023.
 4. Nowak M. UN Human Rights Treaty Bodies: Practice and Procedure. – Oxford University Press, 2021.
 5. Keller H., Stone Sweet A. A Europe of Rights: The Impact of the ECHR on National Legal Systems. – Oxford, 2022.
 6. Канєнберг-Сандул О.К., Форманюк В. В. Загальні аспекти міжнародного правосуддя // Юридичний науковий електронний журнал. № 5. 2023. С. 486–488.
 7. Рудницька О. П. Роль міжнародного Суду ООН у вирішенні міждержавних спорів // Юридичний науковий електронний журнал. № 2/2023. С. 539–543.
 8. Хаустова М. Г. Співвідношення міжнародного та національного права: теоретико-правовий аспект. Редакційна колегія. 2021. С. 24-26. URL: http://pravo-snu.com.ua/wp-content/uploads/2022/02/Інформаційні_ресурси_Інтернет.pdf
- Інформаційні ресурси Інтернет:**
1. Офіційний веб-ресурс Європейської комісії. URL:<http://ec.europa.eu>
 2. Офіційний веб-ресурс Європейської Ради. URL:<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council>
 3. Офіційний веб-ресурс Європейського Парламенту. URL:<http://www.europarl.europa.eu>
 4. Офіційний веб-ресурс Європейського соціально-економічного комітету. URL:<http://www.eesc.europa.eu>
 5. Офіційний веб-ресурс Міжнародної організації праці. URL:<http://www.ilo.org/global/lang>
 6. Офіційний веб-ресурс Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України. URL:<http://www.niss.gov.ua>

7. Офіційний веб-ресурс офіс Ради Європи в Україні. [URL:https://www.coe.int/uk/web/kyiv](https://www.coe.int/uk/web/kyiv)
8. Офіційний веб-ресурс ЄС. [URL:https://europa.eu](https://europa.eu)
9. . Офіційний веб-ресурс Ради Європи. [URL:http://www.coe.int/ru/web/portal/home](http://www.coe.int/ru/web/portal/home).
10. Офіційний веб-ресурс даних про організації системи ООН. [URL:http://www.unsystem.org](http://www.unsystem.org).
11. Офіційний веб-ресурс Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.
[URL:http://www.ier.com.ua](http://www.ier.com.ua)
12. Офіційний веб-ресурс Комісії міжнародного права. [URL:http://www.un.org/law/ilc](http://www.un.org/law/ilc)

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від 28 серпня 2025 р.